

Hyvinvointitoimialan talousarvioesitys 2026

Hyvinvointilautakunta 02.10.2025 § 78
461/02.02.00/2025

Valmistelu

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala 040 741 8946, johtava rehtori Piia Hulkkonen 040 588 5735, vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala, varhaiskasvatuspäällikkö Henna Rämä

Kemin kaupungin hallintosäännön 18 §:n mukaan lautakunta päättää talousarvioehdotuksen ja toimintaa ohjaavien strategisten asiakirjojen hyväksymisestä. Kaupunginhallitus päätti talousarvioraamin vuodelle 2026 kokouksessaan 2.5.2025 § 208.

Hyvinvointilautakunnan TA 2026 iltakoulu pidettiin 16.9.2025. Hyvinvointijohtaja ja päälliköt esittelivät diasarjan talousarvion valmistelutilanteesta. Esittelyssä käytiin läpi sekä toiminnallisia että taloudellisia näkökulmia. Talousarvion valmistelua jatkettiin esittelyjen ja keskustelun pohjalta.

Lautakuntien tulee toimittaa talousarvioesityksensä 10.10.2025 mennessä talouspalveluihin. Esitykseen tulee sisältyä talousarvioesitys, toimialan keskeiset strategiaa toteuttavat projektit (3-5 kpl), tulevan vuoden hankkeet, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta, mahdolliset investointiesitykset sekä henkilöstösuunnitelma.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen talousseminaari pidetään lokamarraskuussa. Taloussuunnitelma ja talousarvio käsitellään kaupunginhallituksessa marraskuussa ja kaupunginvaltuustossa joululukuussa.

Talousarvioraamin 2026 pohjana on talousarvio 2025, johon on lisätty 3 % palkankorotus. Hyvinvointitoimialan menoihin on lisätty perusopetuslain oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoon + 100 000. Tuotoista on vähennetty -100 000 kohdentuen varhaiskasvatuksen ja opetuksen asiakasmaksu- ja avustustuottoihin.

	TP 2024	TA 2025	Raami 2026	Muutos TA 2025
Tuotot	2 869	2 021	1 921	-4,9 %
Menot	-41 776	-42 805	-43 495	1,6 %
Kate	-38 907	-40 784	-41 574	1,9 %

Hyvinvointitoimialan talousarviovalmistelu perustuu Kemin kaupungin strategiaan, palveluverkkopäätökseen, tiedossa oleviin lakimuutoksiin sekä syntyvyyden ja asukasluvun kehitykseen/ laskevaan suuntaan. Hyvinvointitoimialan talousarvio vuodelle 2026 on rakennettu siten, että kaikilla tulosalueilla on selvitetty palvelutarjontaan vaikuttavat tekijät ja palvelujen mahdollinen uudelleenjärjestäminen sekä niiden vaikutus koko toimialan kustannuksiin.

Toimialan menot on suunniteltu tiukkenevassa taloustilanteessa siten, että kustannukset voidaan kattaa annetulla raamilla ja toiminnallisilla muutoksilla huomioiden lapsi/oppilasmäärän väheneminen. Mikäli lainsäädännön muutosten johdosta tai muuttoliikkeen seurauksena tarvitaan

palvelujen lisäämistä merkittävästi, tuodaan tämä erikseen käsiteltäväksi lisämäärärahana. Alla tarkempi kuvaus talousarvion 2026 ehdotuksista.

Tuotot

Hyvinvointitoimialan merkittävin tulovähennys on avustus- ja asiakasmaksutuotoissa. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamat avustukset ovat pienentyneet jo kuluvan vuoden aikana, mutta vähenevät entisestään talousarvio- ja -suunnitelmavuosina. Lasten- ja nuorten palvelujen tuotot vähenevät -100 000; 50 000 varhaiskasvatuksesta samoin perusopetuksesta.

Hyvinvointitoimialan tuottovähennys on huomioitu jo talousraamissa 2026.

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen menoihin on lisätty 3% palkankorotus. Henkilöstövaihdoksesta johtuva muutaman kuukauden päällekkäispalkkaus katetaan hallintopalvelujen sisältä.

Lasten- ja nuorten palvelut

Keskustan yläkoulun hankesuunnittelutyö on käynnistynyt hyvinvointilautakunnan päätöksen 28.8.2025 § 64 mukaisesti. Suunnitelma tuodaan päätöksentekoon alkuvuodesta 2026.

Varhaiskasvatusikäisten lasten ikäluokan koko vaihtelee 101-136 välillä. Vuonna 2024 syntyi 101 lasta ja kuluvana vuonna ennustetaan syntyvän noin 90 lasta. Elokuun loppuun mennessä lapsia on syntynyt 54, joka on 21 lasta vähemmän kun edellisvuonna vastaavana aikana. Esiopetusikäisiä on ensi syksynä noin 135. Kaikki esioppilaat pystytään sijoittamaan koulujen yhteydessä toimiviin yksiköihin eli Kivikolle, Syväkankaalle, Sauvosaareen ja Hepolaan. Tämä noudattaa aikaisemmin tehtyä palveluverkkopäätöstä. Päiväkotiverkko pysyy nykyisellä tasolla myös vuonna 2026.

Perusopetuksen oppilasmäärä vähenee lukuvuosittain. Kuluvana lukuvuonna 2025-2026 oppilaita on 1736 (20.9.2025 tilanne) ja lukuvuonna 2026-2027 1646 (arvio). Syksyllä 2026 koulun aloittaa 138 ekaluokkalaista (edellisenä syksynä 154) ja peruskoulun päättää 235 oppilasta. Perusopetuksen oppilasmäärä vähenee vuosittain noin 100:lla ja vuoteen 2030 mennessä oppilaita on noin 350 vähemmän. Lukuvuonna 2026-2027 alaluokilta vähenee kaksi ryhmää ja yläluokilta 1-2. Erityisluokkia on 11 ja valmistavan opetuksen pienryhmiä kaksi. Opetushenkilöstöstä vähenee kaksi luokanopettajan tehtävää. Kouluverkko pysyy nykyisen mukaisena.

Hyvinvointilautakunnan päätöksen 28.11.2024 § 98 Kemin kaupungin perusopetuksen oppilaaksiottoa koskevien periaatteiden mukaisesti opetusryhmien koko pyritään pitämään alakoulussa 1-6 vuosiluokilla 20-25 oppilaassa ja yläkoulussa 7-9 vuosiluokilla 20-22 oppilaassa. Kuluvana lukuvuonna 2025-2026 opetusryhmän koko on alakoulussa ka. 23 oppilasta/ ryhmä ja yläkoulussa ka. 20 oppilasta/ ryhmä. Perusopetuksen menot on suunniteltu huomioiden oppilasmäärän väheneminen. Kustannukset voidaan kattaa annetulla raamilla toiminnallisesti nykyisillä opetysryhmien oppilasmäärillä.

Hyvinvointilautakunnan iltakoulussa 16.9.2025 keskusteltiin perusopetuksen opetusryhmäkoosta. Mikäli ryhmäkokoa halutaan pienemmäksi, esimerkiksi ka. 20 oppilasta/ luokka, tarkoittaisi se

laskennallisesti 6 opetusryhmän lisäystä alaluokille. Kustannuksissa tämä tarkoittaisi perusopetuksen menoihin 150 000€ lisäystä talousarvioon 2026 (syyslukukausi 2026) kertautuen vuodelle 2027 +250 000€ ja lisämäärärahan tarpeen jatkuessa usemman vuoden. Toiminnallisesti 20 oppilaan ryhmät tarkoittaisi oppilaiden ohjailua koulusta toiseen, nykyisten opetusryhmien uudelleen muodostamista ja uudelleen sijoittamista sekä koulukuljetusten lisääntymistä koska ainoastaan Hepolan koululla on tilaa lisäopetusryhmille.

Talousarvioon on varattu noin 200 jakotuntia opetusryhmien pienentämiseen. Jakotunnit kohdennetaan opetusryhmän koon perusteella eli suurempi ryhmäkoko tarkoittaa lisää jakotunteja ja oppimista tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamista. Oppimisen tukeen on +100 000€ määräraha, mikä mahdollistaa esim. koulunkäynninohjaajien tuen lisäämistä ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen vahvistamista mm. lisää erityisopetusta ja samanaikaisopetusta (kaksi opettajaa opettaa yhdessä luokkaa). Lisäksi menoissa on huomioitu iltapäivätoiminnan järjestäminen vammaisille lapsille.

Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä on lisääntynyt lukuvuodesta 2023-2024 noin 40 opiskelijalla (251< 289) ja opiskelijamäärä pysyy noin 290 tasolla myös lukuvuonna 2026-2027. Kasvu edellyttää opetuksen määrän lisäämistä, jotta opetusryhmien koko ei kasva yli 30 opiskelijan ja opintojaksojarjontaa pystytään järjestämään riittävän laajasti. Opiskelijamäärän kasvu nostaa myös muita kuluja kuten oppimateriaali- ja ruokakuluja. Lukiolakiin on tullut velvoite tukiopetuksen ja erityisopetuksen järjestämiseen 1.8.2025 alkaen, mikä on huomioitu menoissa. Lisäksi menoissa on kohdennettu määräraha AV-välineiden uusimiseen.

Oppimisen tuen uudistamisen toimeenpano hallinnollisten asiakirjojen osalta jatkuu elokuun 2026 loppuun saakka esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Esi- ja perusopetusta koskeva Liikunnallisen elämäntavan edistämistä koskeva säännös astuu voimaan 1.8.2026. Liikunnallisen elämäntavan säännöksen tavoitteena on edistää lasten ja nuorten liikkumista esiopetuksen ja perusopetuksen aikana, tukea ja parantaa lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä vahvistaa liikunnan merkitystä esiopetuksen ja peruskoulujen toimintakulttuurissa ja kokonaisvaltaisena elämäntaitona. Alustavan arvion mukaan määräys päivitetyistä perusteista annetaan vuodenvaihteessa, joten opetuksen järjestäjillä on noin puoli vuotta aikaa päivittää muutos paikallisiin opetussuunnitelmiinsa, jotta se saadaan käytäntöön 1.8.2026 alkaen.

Lisäksi hallitus on valmistelemassa lakimuutosta 1.8.2026 alkaen aamu- ja iltapäivätoiminnan ja valmistavan opetuksen kunnan rahoitukseen palveluiden järjestämisessä. Tässä vaiheessa lakimuutosten toimeenpanoon ei ole varattu erillismäärärahaa syksyn 2026 osalle, koska suunnitelmien tarkka sisältö ei ole tiedossa.

Opetuksessa edetään palveluverkkopäätöksen mukaisesti kohti uutta keskustan yläkoulua ja tiiviimpää alakouluverkkoa. Talousarvioesitys vuodelle 2026 on laadittu opetuksen ja kasvatuksen laadullisen kehittämisen sekä pedagogisen lisäresurssin kohdentamisen pohjalta sinne, missä sitä eniten tarvitaan.

Vapaa-aikapalvelujen kehittäminen ja koordinointi

Hyvinvointilautakunta päätti 20.3.2025 § 33 että kulttuurikeskuksen kokonaisvaltainen tilasuunnitelma nykyisin käytössä olevien tilojen pohjalta

käynnistetään yhteistyössä ympäristö- ja elinvoimatoimialan kanssa kevään aikana. Sarjakuvakeskukselle osoitetaan tilat suunnitelman pohjalta. Lisäksi hyvinvointilautakunta pyysi kaupunginhallitukselta selvitystä kulttuurikeskuksen purettavan osan aikataulusta.

Kaupunginhallitus päätti 14.4.2025 § 140 lähettää asian edelleen ympäristötoimialalle lausunnon antamista varten. Lausunnossa tulee huomioida kiinteistön kokonaistilanne, jotta vältetään yksittäisiltä lyhytaikaisilta investoinneilta. Pyrkimys on saada pitkäjänteinen näkemys tai suunnitelma miten jäljelle jäävän kiinteistön tilankäytön osalta on tarkoituksenmukaista toimia ja mikä on kokonaiskustannuksiltaan ja tilan tarpeen osalta järkevin ratkaisu.

Kulttuurikeskuksen kokonaisvaltainen tilasuunnitelma on vielä kesken. Kuitenkin tässä vaiheessa on tehty toiminnallisia pieniä ratkaisuja, jotta palvelutuotanto saadaan joustavaksi ja sujuvaksi huomioiden eri toimijoiden tarpeet.

Pääsääntöisesti vapaa-aikapalvelujen tuotot ja kulut pysyvät nykyisellä tasolla. Tulosityksiköiden välisiä menoja on kohdennettu aiheuttamisperiaatteen mukaan. Talousarviovuoden 2026 keskitytään kunkin palvelukokonaisuuden kehittämiseen, yhteistyön tekemiseen ja jo päätettyjen toimintamallien toimeenpanoon. Nämä satsaukset eivät vaadi juurikaan taloudellisia resursseja, vaan uusia tapoja tarkastella, pohtia ja kehittää palvelutuotantoa vähenevän asukasmäärän suhteessa.

Museolta on vähennetty vuokramenoja, koska yhden kiinteistön sisäiset vuokramenot ovat olleet liian suuret. Kaikkiaan museon vuokramenot ovat pienentyneet noin 80 000 €. Hyvinvointilautakunta on päättänyt 21.5.2025 § 56 saattaa valmisteluun jalokivinäyttelyn loppuun saattamisen. Tähän osoitetaan museon menoista 20 000 € vitriinin hankintaan Lumilinnalle, kruunun korjaukseen ja puhdistamiseen sekä tekstitykseen.

Sarjakuvakeskuksen tiloissa on aloittanut kesällä 2025 avoin kohtaamispaikkatoiminta, jossa on Meriva-säätiön järjestämää toimintaa kohderyhmälleen. Kaupunki on mahdollistanut kyseiselle toiminnalle tilat. Samaa tilaa käytetään iltaisin myös nuorisotyöhön tarjoamalla tilat 16-29 vuotiaiden toimintaan. Yläkoulun hankesuunnittelutyö on meneillään ja suunnitelma valmistuu tammikuun 2026 loppuun mennessä. Tässä suunnitelmassa huomioidaan myös nuorisotilojen sijoittuminen koulukampukselle. Nykyisillä nuorisotiloilla toiminta jatkuu eli Takajärvellä, Huvikummussa ja Hepolassa.

Kirjastossa selkeytetään lukutaitotyön ja lukemisen edistämisen eroja sekä vahvistetaan osaamista. Työ tukee kaupungin strategiaa, auttaa lukutaitostrategian valmistelussa ja tuo uusia ideoita kirjaston toimintaan. Kulttuurikeskuksesta on osoitettu tila Sarjakuvakeskuksen Ankkalinnanäyttelylle kirjaston sisääntuloaulasta.

Tapahtumatoimisto järjestää vuoden aikana muutaman isomman tapahtuman itse tai yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa. Lisäksi toteutetaan kaupungin arvopohjan mukaisia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistäviä pienempiä tapahtumia ja kampanjoita yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja eri verkostojen kanssa. Oulu2026-juhlavuodelle on osoitettu 20 000 €. Juhlavuosi näyttäytyy myös Kemlin ja naapurikuntien tiiviimpänä yhteistyönä mm. yhteisissä tapahtumissa.

Hyvinvointilautakunnan 20.2.2025 § 18 päättämän lasten kulttuurikeskuksen uuden toimintamallin mukainen yhteistyö on

käynnistynyt, joka toimeenpannaan lasten- ja nuorten sekä vapaa-aikapalvelujen yhteisellä suunnitelmalla. Asiakokonaisuudet ja tapahtumat on kirjattu koulujen lukuvuosisuunnitelman mukaiseen vuosikelloon. Lisäksi lasten kulttuurikeskus tukee perheiden kasvatustyötä tarjoamalla matalan kynnyksen taidepajoja ja tapahtumia lapsiperheille.

Liikuntatilojen iltakäytön valvontakulu noin 80 000 € on kohdennettu perus- ja lukio-opetuksesta hytetyöhön aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Ensi vuoden alusta alkaen on suunniteltu aloitettavan yhdessä kiinteistöpuolen kanssa kokeilu, jossa illalla tiloja käyttävät kirjautuvat kiinteistöihin sisälle lätkällä, jolloin nykyisen kaltaista iltakäytön valvontaa ei tarvita. Tämä muutos vapauttaa siivoojien työaikaa muihin kohteisiin ja on edullisempi ja sujuvampi vaihtoehto iltakäytön mahdollistamiseksi. Muutos kuitenkin edellyttää alkuvaiheessa investointia sekä asiointijärjestelmään, että kiinteistöjen ovi/lukkorakaisuihin.

Jaettavat avustus- ja kumppanuussopimusmäärärahat pysyvät samalla tasolla eli niitä jaetaan 484 000 € vuodessa.

Uimahallin rakennussuunnittelu etenee ympäristötoimialavetoisesti. Alustavan tiedon mukaan nykyisen uimahallin toiminta jatkuu kesäkuuhun 2027. Tämän jälkeen uimahalli puretaan ja uusi uimahalli valmistunee loppuvuodesta 2029. Uimahallin henkilöstön ja uintipalvelujen korvaavat järjestelyt suunnitellaan vuoden 2026 aikana.

Ylikunnallisen Meri-Lapin musiikkiopiston ja kvartetin sekä Kemin kaupunginorkesterin toiminta on eheytynyt ja uusia henkilöitä on pystytty rekrytoimaan avoimna olleisiin tehtäviin. Musiikkiopistotoimintaan tarvittavien tilojen määrää tulee edelleen tarkastella suhteessa osallistujamääriin sekä yhteiskäyttömahdollisuuksiin.

Hyvinvointitoimiala pystyy tuottamaan palvelut kaupunginhallituksen päättämän talousraamin puitteissa.

Toimialan tulee esittää 3-5 keskeistä strategiaa toteuttavaa projektia. Hyvinvointitoimialan esitettävät projektit vuodelle 2026 ovat:

Palveluverkkoprojekti

Yläkoulun hankesuunnittelu

Uimahallin rakennussuunnittelu

Hyvinvoinnin vahvistaminen

Liikunnallisen elämäntavan ja harrastamisen edistäminen

Elintapaohjaus osana hyvinvoinnin edistämistä

Oppimisen tuen toimeenpano

Oulu2026 kulttuuripääkaupunki osana arkea

Investoinnit:

Kemi Areenan prosenttitaitteeseen omavastuuosuus 20 000

Sauvosaaren urheilupuiston kuntosalivälineisiin 50 000 sillä ehdolla, että rakennushanke toteutuu TA 2026

Yläkoulun hankesuunnitelman täydentäminen 30 000

Sähköinen kulunhallinta liikuntasaleihin 40 000

Oheismateriaalina

Talousarvioesitys 2026, hyvinvointitoimiala

Suoritteet 2026, hyvinvointitoimiala

Investointisuunnitelma 2026, hyvinvointitoimiala

Henkilöstösuunnitelma 2026-2029, hyvinvointitoimiala

Hankesuunnitelma 2026, hyvinvointitoimiala
Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2026, hyvinvointitoimiala
Keskeiset strategiaa toteuttavat projektit 2026, hyvinvointitoimiala

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta hyväksyy talousarvion ja investoinnit vuodelle 2026, henkilöstösuunnitelman 2026-2029, lautakunnan keskeiset strategiaa toteuttavat projektit, suoritteet ja hankkeet sekä hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2026.

Hyvinvointilautakunta esittää talousarvion 2026 hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.

Päätös

Johanna Virsunen-Koivulehto ilmoitti esteellisyytensä asian käsittelyyn (intressijäävi) ja poistui kokouksesta kello 16.25. Varajäsen Tanja Kvist saapui kokoukseen.

Lautakunta piti kokoustauon esittelyn jälkeen kello 17.20-17.30.

Hyvinvointilautakunta hyväksyi talousarvion ja investoinnit vuodelle 2026, henkilöstösuunnitelman 2026-2029, lautakunnan keskeiset strategiaa toteuttavat projektit, suoritteet ja hankkeet. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteet vuodelle 2026 lautakunta hyväksyi ehdollisena mikäli valtuusto hyväksyy strategisen päämäärän Viettelevä Kemi.

Hyvinvointilautakunta esittää talousarvion 2026 hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle.